

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

Strada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Tudós volt és a nép lelkes apostola

— Dr. Buday Árpád halálára —

Népmeséinkben s épen a legszebbekben van egy sűrűn előforduló kedves alak. Rendszerint szegény, egyszerű sorban élő, de becsületes szülők gyermeke ez az érdekes személy. Áll pedig a története abból, hogy vagy szüleinek biztatására, vagy csak úgy magától ez a fiú gyermek felkerekedik, ott hagyja a szülői házat, elmegy országgá-világgá szerencsét próbálni. Van aztán olyan szomorú mese, amelyikben a próba nem sikerül: a világgá ment legény összetörve, lerongyoltan tér haza szüleinek s a mese olvasóinak nagy bánatára. De a legtöbb mese jól, szerencsésen, boldogan végződik. Azaz a világgá ment szegény kicsi legényke nagy dolgokat visz végbe: óriásokat győz le, boszorkányokat irt ki, rablóktól menti meg a vidéket vagy beteg királylányt gyógyít meg stb. Hős cselekedeteinek, csuda dolgainak jutalmát is veszi: gazdag ember lesz belőle, a király neki adja lányát, a trónját, legalább is fele országát — s mai napig is boldogan él a mi kedves hősünk, ha meg nem halt.

— Más a mese és más a valóság; ilyesmi az életben nincs, nem szokott megtörténni, — mondják a tamaskodók, a mindent kézzel megtapintani akaró nagy okosok. Pedig nincs igazuk: minden mesében van igazság és sok valóságos élet olyan szép, érdekes és tanulságos, mintha tisztán meséből vették volna.

Ilyen pályát futott meg dr. Buday Árpád is, a minapában elhunyt nagytudományu szegedi

egyetemi tanár, lapunknak is egyik legrégebb barátja, munkatársa s mindvégig hűséges támogatója. A marosmenti kicsi bakterházból világgá ment fiú koporsóját főispán, generális és más méltóságok vették körül s a református halottnak végtisztességet tenni megjelent a róm. katolikusok püspöke is. Hát nem olyan-e ez, mintahogy a mesében történik? Vajon kijár-e ilyen fényes végtisztességtevés a szegény fiúból lett halottnak, ha életében nem visz végbe nagy dolgokat, nem viselkedik és vitézkedik úgy, mint a mesébeli hős? Sőt tovább megyek s kérdem e lap minden olvasójától, népüktől: vajon nem történt-e meg a multban, századokon át százszor és százszor ez a mese? Az, hogy falvaink magyar népének fiúgyermekei az édes otthonból el-kiszállva egy más világban, a tudomány, az egyház, a művészetek világában becsülettel, emberséggel küzdve és alkotva országos hírré tettek szert s országos tisztesség lett a jutalmuk. Ahogy a mesében van. Adja Isten, hogy a mese a jelenben és a jövőben is számtalanszor

Dr. Buday Árpád.

és újra megismétlődjek népünk, közművelődésünk javára! Amíg megismétlődik, addig

is hittel, bizalommal nézhetünk a jövő elé.

Most még csak az a kérdés, hol s mit vitézkedett életében a mi nagy halottunk, Buday Árpád? — Felelet: a história írás, a történettudomány mezején. Főként nemzetünk s az ókori

római császárság történetét kutatta. Azt, hogy meddig terjedt, milyen volt az ókori római császári hatalom Középeurópában, közelebről pedig a háború előtti Magyarország területén, tehát azon a földön is, ahol mi is születünk és élünk. Kereste, kutatta ennek a császári Rómának az emlékeit, maradványait, sokféle ásatásokat végezve utánuk. Kutatásainak, ásatásainak az eredményét tudományos cikkekben, könyvekben fel is dolgozta. E nemű munkássága olyan nagyértékű, hogy érette Budayt nemcsak a magyar tudomány, de a német és osztrák tudós körök is megbecsülték, tisztelték és kitüntetésben részesítették. Európai hírű tudós volt.

Szaktudományi munkássága mellett mindig élénk részt vett s buzgó tevékenységet fejtett ki a közélet terén. Hol szükség volt rá, egyháza és közművelődésünk mindenütt és mindig hű és kész munkást talált és bírt benne. Lapunknak is a megindulás percétől kezdve barátja volt. Annak idején számos cikkel szolgálta népünk szellemi életét, művelődését, jellemének megőrzését, erkölcsi épségben maradását.

Buday Árpádot az is jellemezte, hogy nagyon szerette szülőtte földjét s ennek népét, ahonnan maga olyan magasra ki és felnőtt. Szép tulajdonság, ha valaki a nagy méltóságból is szeretet-

tel néz vissza oda, ahonnan elindult. Még szebb, ha áldozatos közéleti munkássággal emelni, művelni, szebb és jobb élethez segíteni a népet maga is buzgón segít.

Természetes, hogy az efféle nem úgy megy, hogy elhatározom, hogy fényes pályát futok be s ország-világ előtt nagy ember lesz. beírolem. Ez már csakugyan nem mese, a mesében is másként van. Sok minden kell ehhez; Isten ajándékából örökölt észbeli tehetség, fogékony lélek. Aztán helyesen gondolkozó, nemes erkölcsű, értelmes szülői ház és jó iskola, ahol a tehetség gazdagon kibontakozik. És végül kell szorgalom, nagyra-törő vágy, sok kitartás, mindig lelkiismeretes dologvégzés. Ezek azok a fegyverek, amelyekkel az életben helyet kell állani, sőt amelyekkel, mint valami mesebeli hős, ország-világ előtt dicsőséget lehet aratni. Buday Árpád a szülői házban, majd a ref. Bethlen-kollégiumban ezekkel a fegyverekkel úgy felszerelte magát, hogy ime a szakadékon, az akadályokon áttörve és győzedelmeskedve maradandó emléket hagy örökségül mindnyájunk számára.

Magyar népünk kiváló, nagytudományu fiának az emlékét kegyelettel örökítjük meg e helyen is. Hálát adunk a gondviselő Istennek, hogy a miénk volt Buday Árpád.

Nagy ünnepségek Odorheiun.

A székelyek anyavárosának katolikus hivei fényes ünnepségek keretében üjtötták föl annak emlékét, hogy egyházközségük újjászervezése ez előtt 300 évvel ment végbe.

Az ünnepségen részt vett Vorbuchner Adolf püspök mellett a székely katolikus-

ság nagyszámu képviselete. Templomi szent beszédek, tudományos előadások gazdag sorozata, művészi énekek, zeneszámok szolgálták a lelkek fölemelkedését.

A püspök többszörös megnyilatkozás, valamint Sándor Imre, Barta Mihály, Szabó János, Orbán János esperesek, Biró Lajos gimnáziumi igazgató, Trefán Leonárd jerencrendi atya tartottak nagyhatásu beszédeket.

Az ünnepségeken gróf Bethlen Györgyné is megjelent. Nagy meghatódást keltett a közönség körében Majláth püspök üdvözlő levele.

Ki jön Tatarescu után?

A román belpolitikának mindenkori függvénye a — kisebbségi politika. Más szóval: amilyen a kormány, olyan a kisebbségek helyzete.

Az az öntudatos magyarság, amely a többségi politikán keresztül is mindig a kisebbségi helyzet alakulását figyeli, élénken felfigyelt Tatarescu miniszterelnöknek legutóbb, a prefektusok értekezletén tett ama kijelentésére, amelyben a kormány közeli távozását jelentette be. Munkára serkentette a prefektusokat s hangoztatta, hogy a „*kormányzati tevékenység utolsó fejezete a lelkeség és lelkiismeret jegyében folyjon le*“.

Mi volna ez más, mint Tatarescu miniszterelnök politikai bucsudala?

A liberális kormányzás hivatását betöltötte, kiöregedett s jöhet helyébe egy olyan új kormány, amely ostromállapot és cenzúra nélkül, a politikai szabadságjogok tiszteletben tartásával, alkotmányos légkörben akarja az országot kormányozni. Nekünk, kisebbségi magyaroknak ismernünk kell a politikai helyzetet, amely az utóbbi hetekben világosan kezd kialakulni. Emlékszünk még mindnyáján Dinu Bratianunak, a liberális párt elnökének arra a kijelentésére, amelyben félreérthetetlenül megállapította, hogy Romániában csak két olyan párt van, amely az alkotmányos kormányzásra alkalmas, amely erejét és népszerűségét a népből meríti. Ez a két párt a liberális párt és a nemzeti parasztpárt. Figyelni kellett erre a kijelentésre már csak azért is, mert Tatarescu, a liberális miniszterelnök soha ilyen kijelentést nem tett, sőt kormányzati ténykedéseivel mindent elkövetett, hogy a nemzeti parasztpárt politikai súlyát kisebbitse. Igen ám, de tudni kell azt is, hogy Dinu Bratianu, a liberális párt eln-

ke és Tatarescu, a liberális párt miniszterelnöke nem mindenben értenek egyet. Tatarescu volt az az ember, aki mindenáron kormányon akart maradni, Dinu Bratianu azonban mindig a jogfolytonosság és az alkotmányos kormányzás szükségességét hangoztatta. Dinu Bratianu nem csinált titkot abból, hogy a szélsőséges politikai áramlatok ártanak az országnak. Dinu Bratianu e hitvallásában találkozik Mihalacheval, Lupuval, sőt még a konzervatív Filipescuval is s nem hallgatta el, hogy szívesebben látná a nemzeti parasztpártot kormányon, mint bármelyik nagyhangú diktátor-jelöltet.

Mikor Dinu Bratianu burkolt formában a liberális kormány utódjául a nemzeti parasztpártot jelölte meg, akkor már tudta, hogy a Tatarescu-féle liberális kormányzás a vége felé jár s úgy gondolkodott: inkább jöjjön Mihalache, aki az alkotmányosságot és a jogfolytonosságot hirdeti, mint egy szélsőséges diktator, aki parancsuralmat teremt s a hatalom birtokában szétmorzsolhatja ugy a liberális, mint a nemzeti parasztpártot.

Ezek után könnyen felállíthatjuk a jövő politikai élet képét. Dinu Bratianu és Tatarescu kijelentései után megállapítható, hogy a liberális kormány nemsokára eltávozik. A legnagyobb esélye Mihalache nemzeti parasztpártjának van kormányalakításra.

Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy Mihalache tarsolyában milyen programot tartogat s lesz-e elég politikai bölcsessége és éleslátása arra, hogy a csehszlovák és jugoszláv mintára új kisebbségpolitikát teremtsen s végre-valahára szabadítsa meg az itt élő magyarságot attól a lidérenyomástól, amelyet a Tatarescu-féle liberális kormányzás az utóbbi években teremtett.

K. D.

• Külföld •

A spanyel belháboruban még mindig nincs döntés, bár a múlt héten érkezett hírek szerint is Madrid körül állandó a kormánycsapatok térdnyerése. Az északi haretéren, Bilbao

mellett a nemzeti csapatok tovább nyomultak előre, már-már arról volt szó, hogy a város rövidesen kezükbe esik, annál inkább, mert a lakosság ételmezése hova-tovább mind nagyobb nehézségekbe ütközik. Az idő azonban hirtelen rosszra fordult, az eső zuhatag mód-

jára hull s ez megakadályoz minden hadiműveletet, tehát segíti az ostromlott várost védelme hiányosságainak pótlásában.

Az angol kormány különben figyelmeztette a Bilbaoba élelmiszereket szállító angol magánhajók tulajdonosait, hogy

csak a nyílt tengeren védheti meg hajóikat a spanyol nemzeti hadihajók támadásai ellen, magában a kikötőben nem s arra is felhívta figyelmüket, hogy a kikötő bejáratát a kormány is s a felkelők is robbanó aknákkal zárták el, ez pedig nagy veszedelmet jelent a hajókra. Ha tehát angol hajók ennek ellenére bemennek a kikötőbe, ezt saját felelősségükre teszik. Az ellenzék nagyon támadta az angol kormányt az intézkedését s az angol kereskedelmi hajók teljes megvédését kérte tőle. De bizonyos, hogy az angol kormány nem fog a figyelmeztetésnél erősebb védelmet adni a Bilbao kikötőjébe mégis behatoló angol kereskedelmi hajóknak, mert tudja, hogy ebből könnyen világháborúra vezető bonyodalmak származhatnak.

Pótválasztás Belgiumban. Egy pótválasztásnak rendes körülmények között nem nagy a jelentősége. A brüsszeli pótválasztás eredményét mégis az egész világ feszült érdeklődéssel várta, mert abból kellett kiütni annak, hogy Belgiumban van-e komoly talaja a nemzetiszocialista Rex mozgalomnak. A pótválasztás eredménye szerint a rexisták vereséget szenvedtek s ezt az eredményt nagy megnyugvással fogadták nemcsak Belgiumban, hanem Franciaországban és Angliában is, mert a rexisták győzelme Németország felé való igazodást jelentene. Belgium nagy nyugati szövetségesei hozzájárultak a nemzeti-szocializmus bukásához azzal, hogy már a pótválasztás előtt teljes mértékben biztosították Belgium semlegeségét egy eljövendő háborúban s felmentették eddigi szövetségi kötelezettségei alól. Még na-

gyobb része volt az eredményben a katolikus egyháznak, mert ez nyíltan állást foglalt a rexista mozgalom ellen, nyilván a római szentszék s a mai német kormány közötti elmergesedett viszály hatása alatt. Belgium tehát jóidőre mentesült a diktatura uralmatól.

Sztrájkok Párizsban. A párizsi világiállítás előkészítésén dolgozó munkások között nagyméretű sztrájk ütött ki, világszerte bolsevista színezettel. Ezt bizonyítja az is, hogy nem fogadták el a munkásszervezetek az azt a határozatát, amely a sztrájk megszüntetésére hívta fel őket. Ha a sztrájk rövidesen véget nem ér, alig lehet május elsején megnyitni a kiállítást.

Cseh erősítések. A csehek lázas gyorsasággal erősítik határaikat Ausztria szomszédságában. Természetesen nem számolnak be arról, hogy ennek a munkának mi az oka, de lehet, sőt ez a valószínű, hogy itt is Németország ellen védekeznek. Vagyis attól tartanak, hogy Németország egy gyors rajtaütéssel magához ragadja Ausztriát.

Az új magyar belügyminiszter. Darányi Kálmán magyar miniszterelnök a Kozma Miklós lemondása után néhány hónap után üresedésben volt belügyminiszteri állást a közigazgatási bíróság másodelnökével, Széll Józseffel töltötte be. Az új magyar belügyminiszter bár dunántúli származású, ország-részünk neveltje, mert itt szolgált, mint szolgabíró, majd, mint vármegyei aljegyző s végül mint főispán.

Kiválóan képzett közigazgatási szakember s emellett gyors elhatározású s erélyes. Székfoglalójában hangsúlyozta, hogy a nép belügyminisztere kíván

lenni s elnyom minden felforgató törekvést, legyen az akár bal-, akár jobboldali. Működése elé épen ezért nagy várakozással néznek.

A magyar külkereskedelem forgalma ez év első negyedében további nagy emelkedést mutat, még pedig kedvező irányban, mert a bevétel — bár kis arányban — csökkent, míg a kivitel nagyon emelkedett. Az eredményt — pénzügyben, a következő számok mutatják:

A bevétel értéke 1935-ben 105 millió nyolcszáz ezer pengő volt, 1936-ban 98 millió száz ezer pengő,

a kivitel értéke pedig 1935-ben 114 millió száz ezer pengő, 1936-ban pedig 150 millió pengő, vagyis a kiviteli többlet 1936-ban 51 millió kilencszáz ezer pengő volt az 1935. évi 8 millió háromszáz ezer pengővel szemben.

Különben a magyar képviselőház pénzügyi bizottsága megkezdte a jövő évi költségvetés tervezetének tárgyalását. Ezzel kapcsolatban nagyarányú akció indult meg az állástalan ifjúság elhelyezésére.

Uj könyv.

Vásárhelyi János református püspöknek a Minerva könyvkiadó vállalat kiadásában

Vasárnapról- Vasárnapra

eimen új könyve jelent meg. A könyv a püspöknek az utóbbi évekről 63 prédikációját foglalja magában. A prédikációk, főként a régi perikopa rendszer Evangéliumi textusainak feldolgozásait adják. A csinos kiállítású könyv ára 220 lej. — Kapható és megrendelhető a

„MINERVA“

könyvkereskedésében,
Cluj, Strada Regina Maria 1.

Hozzászólás.

„Jajj a megbotránkoztatónak“ című cikk mélyen elgondolkoztatott és mélyen megszorított. Fájt ez már mindég, valahányszor az ujságokban magyarok bieszkázásáról olvastam.

Sajnos, ez épen elég gyakori eset volt. A „virtus“ nem akar alábbszállni, mintha csak az volna „legény a talpán“, aki legalább egy cimboráját hátba szurta.

A „Magyar Nép“ cikkében foglalt keserű szavak és intelmek kell, hogy utat találjanak a magyar nép fiainak szívéhez. A szívéhez és józan értelméhez is.

Mindenki tudja, hogy a duhajkodások és bieszkázások csak italtól felhevült s józan ítélletétől megfosztott emberek között fordulnak elő. Azért elsősorban ez ellen küzdenek vezetők, szülők, papok, tanítók. Most, hogy a város és falu közötti kapcsolat kimélyítésén dolgoznak, a szövetkezeti mozgalmak s gazdasági tanfolyamok kedvező akalmat nyújtanak arra, hogy ez irányban is jó tanácsokkal és szeretetből fakadó intelmekkel lássák el a földmives ifjakat.

Olvastam már — épen e kedves lapban

— olyan faluról, ahol kiközösítik maguk közül az olyan ifjut társai, aki részegeskedik és verekedik.

A tisztességes, kedves mulatozás nincs kárára a léleknek, sőt szükséges is a sok nehéz munka és gond után, de ne fajuljon az dorbézolássá és végül verekedéssé.

Vajjon, ha a falusi lányok is összefognának és nem állanának többé szóba duhajkodó, bieszkázó legényekkel, nem érnének-e el nagyobb eredményt, mint bármely intelem? Fájdalom, volt eset, mikor a lány dicsőségnek tartotta, hogy érette megbicskálták egymást az ifjak.

Eszembe jut egy régi költőnek (Jeszenszky Danó) verseeskéje, mert e pár sor mély értelmet foglal magába. Címe: „Pusztulás“.

„A nemzet az egyénben koresosul,
S a pusztuló házban pusztul a haza.
Hiába hívsz Istent is orvosul,
Ha a szellem léha s az erkölcs laza.“

Mindenki legjobb tudásával dolgozzék azon, hogy ezt az ítéletet ne lehessen a fejünkre olvasni.

Gál Lajosné.

Belpolitikai hírek

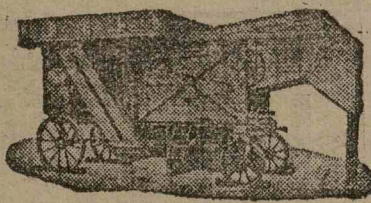
Ankarába utazik a miniszterelnök. Tatarescu miniszterelnök a hónap végén Ankarába utazik. A román miniszterelnök látogatását két török miniszter fogja viszonzni.

Tanácskozás a Magyar Pártban. Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa és parlamenti csoportja dr. gr. Bethlen György elnök vezetése alatt együttes ülést tartott. Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsának gyűlésén megtárgyalták a magyarság panaszait és elhatározták, hogy a sorozatos sérelmek ellen a kormányhoz fordulnak orvoslásért. Az elnöki tanács tiltakozását fejezte ki az önkényes nép- és vallásváltoztatá-

soknak az állami anyakönyvekbe való bevezetése ellen. Megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy a közigazgatási törvény most megjelent, végrehajtási utasítása a törvény rendelkezéseiben tulmenő rendszabályokat tartalmaz. Tiltakozott az elnöki tanács az ellen, hogy állami iskolák építése céljából a községi lakosságra a törvény

által elő nem írt közmunka szolgáltatásokat vetnek ki. Részletesen foglalkozott az elnöki tanács azzal a kérdéssel, hogy a törvényesen elismert magyar intézmények egyes szerveinek, továbbá az egyházi intézményeknek és alakulatoknak szabad működését gátolják. Az elnöki tanács végül ki-mondotta, hogy a súlyos hely-

M.A.V. önbeállós golyócsapágyas acélkeretű cséplőgépek,

legjobb kivitelben M. A. V. szab. beszerelhető herefejtkészülékek. „Hanomag Diesel“ 38/45 Hp. traktorok, kicserélhető hengerperselyekkel. „MÁVAG“ egyetemes kelapá-csos malmok. A cséplőgépekhez különféle üzemgépek. Mindenkor a legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett kapják a romániai kizárólagos vezérképviselőnél:

„Industria-Economia“ Kereskedelmi és Ipari Részv. Társ.-nál,
TIMIȘOARA, Str. I. C. Brătianu 34. — Telefon 914.

Távirat: Industria—Timișoara.

JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LEHET KÉSZÍTENI.

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ“

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névre Gyártja EGGER & Co. R.-T. Vegyészeti gyár CLUJ!

Ugyanolt kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve“ 15 lei előzetes beküldése ellenében.

zetre való tekintettel össze fogják hívni az Országos Magyar Párt intézőbizottságát és az intézőbizottsági ülésen tárgyalás alá veszik a magyarság súlyos bajait.

Két választáson a liberális párt győzött. Sibiu és Târnava-Mare megyében megyei közigazgatási választásokat tartottak. Mindkét helyen a liberális párt került ki győztesen.

Ítéletet hoztak a bolgár kommunisták perében. A Silistra-i bíróság előtt 338 bolgár földműves állott kommunista váddal terhelt. A hónapokig tartó perben most hozták meg az ítéletet. 92 vádlottat egy-két évi börtönre ítélték, a többi vádlottakat felmentették.

Hogyan fog kibontakozni a belpolitikai helyzet? Közöltük lapunkban, hogy a kormányzó-párt elnöke barátságos hangnyilatkozatot tett a nemzeti-parasztpárttal szemben. Ebből arra következtetnek, hogy esetleges kormányváltáskor a nemzeti-parasztpárt uralomra jutása komolyan szóba kerülhet. Hír szerint Tatarescu miniszterelnök és Bratianu pártelnök olyan tervet dolgoztak ki, amely megakadályozná a szélsőséges pártok hatalomra jutását és fontos szerepet juttatna a nemzeti-parasztpártnak. Bratianu Dinu magatartása továbbra is azt mutatja, hogy rokon-

szervez a nemzeti-parasztpárttal és így a találgatások, hogy a liberális párt után a nemzeti-parasztpárt kerül kormányra, könnyen beválhatnak.

Május végén lesznek Ciucban a közigazgatási választások. A belügyminiszter elrendelte Ciuc megyében a közigazgatási választások megtartását. A választások napját május hónap 25-ére tűzték ki.

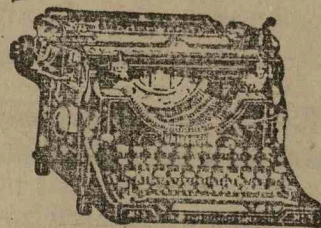
Prefektusok fontos tanácskozása. Tatarescu miniszterelnök fontos tanácskozássra hívta össze a prefektusokat. A miniszterelnök a prefektusok előtt ismertette az általános politikai helyzetet és figyelmeztette a prefektusokat, hogy a rendet minden eszközzel fenn kell tartaniok. Egyidejűleg a miniszterelnök és a belügyminiszter megbeszéltek a prefektusokkal a nehézségeket, amelyek az új közigazgatási törvény rendelkezéseinek végrehajtása alkalmával merültek fel. A kormány belátta, hogy a törvénynek sok olyan rendelkezése van, ame-

lyeket a gyakorlatban nagyon nehezen lehet megvalósítani. Ezzel kapcsolatban a kormány a prefektusok véleményét is meg akarta hallgatni, hogy a közigazgatási rendszer hibáit mimódon küszöböljék ki.

Bratu rektor merénylői ellen elkészült a vádirat. A Bratu, Jasi-i rektor ellen elkövetett merénylet tettesei rövidesen bíróság elé kerülnek. A vád szerint három diák a közrend ellen összeesküdött és gyilkossági kísérletet követett el. Három más diákot a gyilkossági kísérletben való bűnrészességgel vádolnak.

Írógépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek avári árban kaphatók.

Cyéri raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekkel. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépéből nagy raktár.

„RAPID“

ÍRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Ne csak vessünk, hanem ültessünk is!

A külföldi nagy ujságok ezekben a hetekben szép képeket közöltek arról, hogy az illető ország királya vagy köztársasági elnöke hogyan ültet fát, vagy olt be vad esemetéket. Az angol király, Hitler, Mussolini, Horthy kormányzó képét láttuk faültetés vagy oltás jelenetével kapcsolatban.

Természetes, hogy ezek a faültető, oltó jelenetek most folynak le tavasszal. De annak, hogy ezekben királyok és államfők is részt vesznek, szintén megvan az oka. Most van ugyanis a *fák ünnepe*, amelyet nemzetközi megállapodások értelmében minden művelt nép megül.

A fák ünnepe elsősorban az emberi jóérzés kifejezője. Az emberi lélek a hosszú fejlődés során oda nemesedett, hogy az állatokra, fákra sem tekint csupán rideg, önző göggel, hanem úgy igyekszik bánni velük, mint osztályos feleivel, amelyek a föld hátán vele együtt örülnek az élet szépségeinek, napfénynek, áldásos esőnek, termékenyítő szellőknek s vele együtt szenvedik a természet mostohaságait. Ez a testvéri érzés serkenti az embert arra, hogy a többi élőlények megbecsülését minél szélesebb körben ápolja és fejlessze.

De nemcsak a jóérzés, hanem az érdek is méltán serkenti arra az embert, hogy a fák szaporodását, fejlődését elősegítse. A fa jelentősége ugyanis állandóan fokozódik. A régi feldolgozások mellett újabban már élelmi cikkek, cukrot, festéket, orvosságot, vegyszereket gyártanak a fából. Tehát minden országnak és minden embernek az az érdeke, hogy minél több fája legyen. Nemesak gyümölcsfája, de egyéb fája is.

Elégtétellel hivatkozhatunk rá, hogy lapunkban a fa megbecsülésére állandóan biztatjuk olvasóinkat! Jól látjuk ugyanis, hogy hegyesvölgyes országrészünkben különösen helye és szüksége van a fa-telepítésnek. Nagyon sok olyan területünk van, ami egyébre nem használható, rengeteg vizmosás, kopár, szomorú oldal. Ezeket a helyeket mind be kellene telepíteni fával, mert mostani állapotukban nemcsak kárára, de szegényére válnak az ottlakó magyaroknak.

A jóérzésű, okos gazda tehát tavasszal nemcsak földjét műveli meg tavasziak alá, hanem gyümölcsösében, háza előtt, szakadékos helyein, utak, patakok mentén fát is ültet a maga és a köz hasznára.

• HÍREK •

Törvényrendelet készül a nem fizető konverziós adószok ellen. A konverziós törvény intézkedése a nem fizető adószokokra vonatkozólag nem elég világos. Ezért rendeltörvénynyel fogják szabályozni, hogy milyen megtorló intézkedéseket kell alkalmazni a nem fizető konverziós adószokkal szemben. A tervezet szerint a konverzió alá eső összeget az államkincstár alkalmazottjai útján fogják behajtani. Azoknak az adószoknak az ügyét, akik két konverziós részlettel elmaradtak, a

biróság előtt siettetni fogják. A hír figyelmeztető, hogy konverziós tartozását igyekezzék mindenki rendezni.

Jól folynak az adóbehajtások! A pénzügyminisztériumban Románia összes pénzügyi felügyelőinek részvételével értekezletet tartottak. Az értekezleten megállapították, hogy az adóbehajtások nagyon jól folynak. Bucuresti-ben az adó 95 százalékát, a vidéken pedig 80 százalékát behajtották.

Ülést tartott a római katolikus státus igazgató tanácsa. A római katolikus státus igazgatótanácsa *Vorbuchner* Adolf püspök elnöke alatt tartotta

meg áprilisi gyűlését. A gyűlésnek kiemelkedő pontja volt dr. *Boga* Alajos kanonok, státsusi előadó bemutatkozása. *Boga* Balázs András után vette át az ügyek vezetését. Az ő helyébe *Adorján* Károly esperes lépett, aki ezután mint az egyházmegyei tanács tanügyi előadója, az iskolaügyeket fogja vezetni.

Szobrot kap Jókai Csehszlovákiában. A csehszlovákiai Komáromban, *Jókai* Mór szülőhelyén, a nagy regényírónak szobrot állítanak. A szobor felállításához szükséges összeg összegyűjt és a hatóságok engedélyezték a szobor felállítását.

Erdemes munkát végez a Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet.

A részvényesek és magyar közintézmények képviselőinek nagy érdeklődése mellett tartotta meg közgyűlését a *Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet*. A közgyűlés dr. Óváry Elemér igazgatósági elnök üdvözlő szavai után letárgyalta a tárgysorozat pontjait.

Az igazgatóság jelentéséből kitűnik, hogy a dr. Vékás Lajos vezérigazgató vezetése alatt működő intézet fennállása óta tehát 17 év alatt két és félmillió darab könyvet állított elő. A vállalat által kiadott folyóiratok közül az igazgatóság jelentése a *Magyar Népet*, a *Mezőgazdasági Szemlé*-t és az *Új Cimborá*-t említi meg. Emellett azonban a vállalat megrendelésre készített még 14-féle napi-, hetilapot és időszaki folyóiratot 1.571.190 példányban. Összesen az elmúlt évben 2.220.580 lap- és folyóiratpéldányt állított elő a Minerva R. T.

A falusi népkönyvtárak szervezésére megindított mozgalom az elmúlt évben is sikerrel folyt. Az eddig felállított népkönyvtárak száma 279-re emelkedett, amelyek útján több mint 17 ezer

könyvtári kötet szolgálja az ismeretterjesztés, szórakoztatás és nevelés feladatát.

Ugyancsak folytatta az elmúlt évben is a jutalomkönyv mozgalmat, amellyel a jó tanulók évvégi jutalmazását szolgálta oly módon, hogy jutalmazási cílokra nagy kedvezményrel hozta forgalomba könyveit. Az elmúlt évben jutalmazási célra 8806 darab könyvet rendeltek. E címen ezideig 66 ezer darab könyv került az ifjúság kezébe.

Ezek a számok mindennél ékebben jellemzik az érdemes munkát, amit a Minerva R. T. végzett és végez. Kisebbségi életünkben házagpótló szerepet tölt be, mert ha szükséges, áldozatoktól sem riad vissza. Minden tekintetben örvendetes és dicséretes tehát, hogy az áldozatos munka mellett mind az intézet erkölcsi munkamérlege, mind a kereskedelmi mérlege, gyönyörű eredményt mutatott fel. Tanúsítja a minden téren eredményes működés, hogy a dr. Vékás Lajos vezérigazgató fáradhatatlan és lelkiismeretes vezetése alatt működő tisztviselők és műszaki alkalmazottak hiven teljesítik kötelességüket.

A közgyűlés egyhangu lelkesedéssel választotta igazgatósági tagokul dr. Boga Alajos kanonok, státsusi referenset és dr. Illés Gyula ref. egyházkerületi előadó tanácsost. A felügyelő bizottság elnöke dr. Illés Gyula helyett *Hadházy Sándor* lett.

A közgyűlés után következő közebeden dr. Boros György unitárius püspök, *Vásárhelyi János* ref. püspök, dr. Boga Alajos róm. kath. státsusi referens és dr. Vékás Lajos vezérigazgató tartottak mély gondolatokban bővelkedő pohárköszöntőket. A rideg számokon túl, ezekből a beszédekből is kitűnt, hogy a *Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet* a romániai magyarság életében házagpótló összekötőkapocs nemcsak a kisebbségi helyzetbe jutott nemzettagok között, hanem a magyar gazdasági alakulatok és egyházaink között is. Építő munkájának lendülete magával ragad mindenkit és magához kapcsolja az egymástól legtávolabb álló érdekkörben dolgozókat. A mostani közgyűlésen feltárt szép eredmény mutatja, hogy becsületos munkájának gyümölcse is van!

Kimerülnek a petroleum források... Szakértők jelentése szerint, ha a petroleumtermelés tovább is a jelenlegi mértékben folyik, Románia petroleum forrásai 10—12 év alatt kimerülnek. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium ezzel kapcsolatban intézkedni fog, hogy csökkentse a petroleum kiaknázásának mértékét és kutassanak új források után.

Az adóbonokat eredeti névértékükben kell, hogy elfogadják az adóhivatalok. Lelkiismeretlen emberek híresztelik, hogy a pénzügyigazgatóságok az adóbonokat nem fogadják el teljes névértékükben. A pénzügyminisztérium ezzel kapcsolatban szükségesnek látta, hogy a köz-

véleményt az adóbonok ügyében felvilágosítsa. A pénzügyminisztérium rendelete szerint az adóbonokat adófizetésnél teljes névértékükben kell elfogadni.

Hat új szobrot állítanak fel Budapesten. A magyar fővárosban a közel jövőben hat új szobrot állítanak fel. Május hónap elején felállítják a Kossuth Lajos-téren Rákóczi Ferenc szobrát. Sor kerül a Madách-szobor felállítására is. A Várban a Hadik-huszárok hősi emlékművét helyezik el, Csengery Antal szobra a Városligetbe, a Horthy Miklós-híd hidfőjéhez pedig a haditengerészet emlékműve kerül. Emléktáblát készítenek ezenkívül Gallen Kelela

Axel híres finn festőművésznek, aki Budapesten tanult és sok képet festett a magyar fővárosról.

Fák ünnepe. A gyümölcsstermelés és fásítás eszméjének előmozdítására az egész világon megtartják évente egyszer a fák ünnepét. Nálunk április hónapban tartották meg a fák ünnepét. Az ünnepet iskolákban és tanintézetekben faültetésekkel kapcsolták egybe.

A forgalom áldozatai. A német hatóságok kimutatása szerint 1936 év folyamán Németországban 15 ezer ember halt meg forgalmi balesetek következtében. A szomorú szám egy kisebb város lakosságának összegét teszi ki.

Hármas ikreket szült egy Bihar-megyei magyar gazda felesége. Az Oradea közelében levő Cordau községben, Magyar Flórián gazdálkodó felesége hármas ikreket szült. Az újszülöttek közül kettő fiú és egy leány.

Megható eset a höltnő kapujában. Schneider Arnold, Bucuresti-i lakost hamisítás vádjával letartóztatták és a Varesti-i börtönbe szállították. A börtönben levő fiút anyja mindennap meglátogatta. Egyik látogatása alkalmával a höltnő azzal fogadta, hogy a fiú ártatlansága kiderült és rövidesen kiszabadul. Az örvendező anya felsikoltott, szívéhez kapott és holtan esett össze. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy örömeiben szívszélhűdés érte.

Nagy tüzek. Botosani mellett, Cosula városkában nagy tűz volt. A tűz egy egész napon át pusztított a város területén. Nyolevan ház égett le. Az ókirályságbeli Comrat városban is tűz keletkezett egy benzinraktár meggyulása folytán. Az erős szélben a tűz nagyon gyorsan elharapódzott. Kétszáz ház égett le.

Felmentett lelkész. Tempfli István, Petresti-i római katolikus lelkészt államellenes izgatással vádolták. A Zalau-i törvényszék a lelkészt az államellenes izgatás vádjától felmentette.

Megharapott a veszettkutya egy legényt. Sanzieni községben Kanabé András kutyája megharapta Gergely Dénest. A kutya a községben sok kutyát összemart. Gergely Dénest gyógykezelés végett a Pasteur-intézetbe szállították. Az állatorvos rendelete következtében a veszettkutya által megmárt kutyákat mind lelőtték.

A nápolyi herceg és a Budapesti Nemzetközi Vásár.

A Budapesti Nemzetközi Vásár megleghangu levélben fejezte ki az olasz árumintavásároknak szerencsekívánatait a nápolyi herceg születése alkalmából. Ugy a milánói, mint a bari-i vásár meghatva köszönték meg a jókívánságokat és „ragyogó jövőt kívánnak a baráti magyar nemzetnek“. Egyben annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a jövőben is együtt működhesse a Budapesti Nemzetközi Vásárral, az olasz-magyar gazdasági és idegenforgalmi kapcsolatok minél erőteljesebb fejlesztése és elmélyítése érdekében.

Vigyázzni kell ablaktakarítás közben! A falvakból városokra kerülő szolgáló leányok a városi házak magasan fekvő ablakainak tisztítása közben nagyon vigyázatlanok. Munka közben az utcán zajló életet figyelik és sokszor ismerőseikkel beszélgetnek. A magas ablakok tisztítása pedig veszedelmes foglalkozás. A legkisebb gondatlanság következtében halálos szerencsétlenség következhetik be. Ez történt most Oradea-n. Luca Mária szolgálóleány a harmadik emeletről ablaktisztítás közben lezuhant. A szerencsétlen leány azonnal meghalt.

A történelem legborzalmasabb gyermekkatasztrófája. Megdöbentő fényképsorozat érkezett Amerikából a szörnyű iskolarobbanás pokoli jeleneiről, amely sokszáz gyermekéletet oltott ki és a szülők százait kergette örületbe. A páratlan érdekességű felvételekkel együtt, részletesen ismerteti a borzalmas napok történetét *Tolnai Világtapja* új száma, amely gazdag tartalommal és nagy terjedelemben most megjelent.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 30-tól május 10-ig.

A gyári és kézműipari termelés hiánytalan bemutatója. 30 külön csoport, — 5 külföldi állam.

50%-os utazási kedvezmény

A CFR. vonalain csak visszautazásra április 30-tól május 20-ig azok részére, akik április 20-tól május 10-ig utaztak a vásárra.

A magyar vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásra. Az odautazásra április 20-tól május 10-ig, a visszautazásra április 30-tól május 20-ig. Vízmentes határállépcs. Vásárigazolvány egyenként 120 leiert, valamint díjtalan felvilágosítás kapható az Európa utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál. És „Economia“ Cluj, Piața Unirei No. 23.

Küzdelem a hideglelés ellen. Az Ókirályság több vidékén szigorú rendszabályokat léptettek életbe a hideglelés leküzdésére. Mocsarakat csapolnak le, patakokat és folyókat szabályoznak, hogy a szunyogok szaporodását, amelyek a betegséget terjesztik, megakadályozzák.

Veszedelmes macskamarás. Schwarz, ausztriai községben egy férfit macska harapott meg. A macska az embert megfertőzte. Nehány nap múlva a sebesült borzalmas kínok között merevgörcsben meghalt.

Mükedvelői előadás Eremitalon. Zsufolt ház előtt kitűnő hangulatban folyt le közelebbről a dalárda által rendezett „Dusgazdag“ című vallásos szindarab előadása. A közönség az egész szindarabot érdeklődéssel figyelte és a szereplőket nagy elismerésben részesítette. Nagy dícsérettel jutalmazta Szabó György kántor-tanítót, mint rendezőt, ki azon igyekezett, hogy az előadás kifogástalan legyen.

Milyen gyógynövényeket gyűjtsünk az idén?

1. Lándzsás vagy keskenylevelű utilapu.

20—35 centiméter magas, 3—4 centi széles levelű növény. Halványlilás színű, hengeres alakú füzér virága a hosszú hengeres száron ül és a levélzetten jóval felül emelkedik. Az uti fű levelei nyeletlenek, töállásúak, lándzsás alakúak és sima szélűek, vagy nagyon gyengén fogasszélűek, erősen ereztettek.

Utak mellett, kaszálókon, parlaghelyeken mindenütt feltalálhatók, de különösen nagymennyiségben nő a ritkuló lóherésekben és lucernásokban, ahol valósággal elnyomja, kiszorítja a vetett növényeket.

Lándzsás utilapu.

Vereses színű magja csak valamivel nagyobb, mint a lóhere vagy lucerna magja és abból nagyon nehéz kitakarítani. „Hazugfű” népies nevét is onnan kapta, mert könnyen összetéveszthető a lucerna- vagy lóheremaggal és a tapasztalatlan és könnyelmű gazda, aki lóheremagszükségletét abelyett, hogy megbízható kereskedésbe vagy kamaráktól ólomzárolt állapotban szerezné be, jó olesón a piaci árusoktól vásárolja, a vetés kikelése után lát-

ja meg, mennyire megcsalta (meghazudtolta) a vásárolt lóheremag, mert mind utifű kelt ki helyette.

A gyógynövénykereskedők a szép zöld levelét vásárolják és Folia Plantaginis néven hozzák forgalomba. Egyes években nagyon keresik, de viszont sokszor nehezen lehet eladni. Minden esetre sokat nem tanácsos belőle gyűjteni, csak akkor, ha rendelésünk van belőle.

Május, június, július hónapokban gyűjtendő. Harmat felszáradása után gyökérmentesen kell szedni és mindig csak kosárba, mert az utifű száradás alatt megbarnul, ha zsákba szedjük, ahol hamar megfülled. Csak árnyékos, szellős helyen szárítandó vékony rétegben elszórva és eleinte naponként, majd 2—3 naponként forgassuk meg. 10 nap alatt rendszeren megszárad, ekkor 50 centi vastag csomóba rakjuk utószáradásra és közbe megforgatva így hagyjuk 10—15 napig, majd meztelen lábbal zsákba tapossuk és száraz helyen raktározzuk.

5 kiló nyers levélből lesz 1 kiló száraz áru, amelyért 7—8 lejt lehet elérni. Egy gyermek naponta 20 kiló utifűvet tud leszedni, így 25—30 lejt meg tud keresni.

Az utifű szedésénél vigyázni kell a gyökérmentes szedésre, gyors szárításra és arra, hogy a szedéskor ne nyomjuk nagyon össze, mert a fülledt levél feketén fog száradni és csak a szép zöld áruért adnak pénzt. Csak a keskenylevelű, lándzsásalakú utifűvet szedjük, mert a hozzá hasonló széleslevelű utifű értéktelen, ha ezt is keverünk az árunk közé, úgy az egész értéktelenné válik.

Az utifűlevelet köhögés elleni szirupok és cukorkák készítésére használják. Házi használatra egy tetejes kávéskanál felvágott utifű teát egy félliter vízzel leforrázva és mézzel megédesítve, köhögés ellen használjuk, mert a nyálkát oldja

2. A bodzafa.

4—5 méter magasságra megnövő cserje, melynek fásrészei belül üresek. Levelei páratlanul átellenesek és élesen fűrészesek. Virágzata sokvirágú bogernyő, termése fekete boggyó. A bodzafa kertekben, ritkás erdőkben, erdőszéleken nagy mennyiségben fordul elő. Virágzás idején kellemes illatáról azonnal felismerhető, ellentétben a földi bodzától, amelynek virága kellemetlen szagú és nem használható.

Begyűjtendő a szép sárgás fehér virága, amely rendszeren május hónapban szokott nyilni. A gyógynövénykereskedelemben Flores Sambuci néven ismeretes és a szép világos sárga árúból bármennyit el lehet helyezni.

A bodza virágait csak teljesen száraz (nem nedves) állapotban szabad szedni. Késsel levágjuk szárástól a 15—20 centi átmérőjű virágtányért és azt kosárba rakjuk anélkül, hogy összenyomkodnók. Zsakba nem szabad gyűjteni, mert ha szedés közben összetörik a virág, vagy felmelegszik, úgy az értéktelen barna árut fog szolgáltatni. Még a szedés napján okvetlenül terítsük szét vékonyan (1—2 centi vastagon) a virágot, de előbb ollóval csipjük le a szárrészeket, mert ezekben sok nedvesség lévén, a száradást nagyon hátráltatja és ezzel barnítja a virágunkat. A szárítást jó ujság- vagy pakolópapíron végezni, mert másképen a legértékesebb, az apró virágorból nagyon sok elvész.

A bodzavirág gyűjtésénél ne várjunk addig, míg a virágzat minden egyes virágocskája teljesen kinyílik, hanem kezdjük meg a gyűjtést már akkor, amikor a virágtányéron már van ugyan kinyílt virág, de még több a bimbó.

Véssük jól emlékezetünkbe, annál jobban sikerül a bodzavirág árunk, minél rövidebb szárrésszel tudjuk azt szárítani, mert annál hamarabb szárad. Akkor száraz az árunk, amikor a szárrészek hajlításra eltörnek, a virág pedig ujjunk között morzsolva elporlik.

A szép áru előállításának egy másik módja a következő: A nyers virágokat apró szárral együtt 2—3 ujjnyi vastag rétegben ponyvára vagy deszkákra terítjük és a napra tesszük. A virág a napon 5—6 óra alatt megszárad. A megszáradt virágot még aznap harmatesés előtt rosta felett kéz között át kell

morzsolni és az így átszítált virágot 10 centi vastag rétegben néhány napig utánszáritjuk szellős helyen. Természetesen a rostán át nem esett szárrészt el kell dobni. A rosta lehet egész 5 × 5 milliméter lyukbőségű, az ilyen átesett szárrész nem befolyásolja az áru értékét.

Kifeszített spárgán is szép árut lehet előállítani. Magától értetődik, hogy bárhogyan száritunk, az árut csak átrostálva lehet értékesíteni. 6 kiló nyersvirágból lesz 1 kiló száraz, átrostált áru, melynek ára, ha szép sárga, 10—12 lej. Egy gyermek naponta könnyen összeszed 50 lej értékű virágot.

A tökéletesen megszáradt virágot zsákba nyomkodjuk és száraz, szellős helyen raktározzuk. A raktárba sohase tegyük csak a padlóra, hanem gerendára, így járhat alatta a levegő és nem penészedik meg.

A bodzavirágot izzasztó orvosságnak és illatszergyártásra használják. Háztartásunkban mindig tartunk bodzavirágot, hülés ellen nagyszerű izzasztó orvosság.

Egy deka bodzavirágot leforrázunk fél liter vízzel, ebbe belecavarunk 1 citrom levét, megédesítjük mézzel és ezt a beteg 2—3 órán át kortyonként megissza melegen. Rekedtség ellen a bodzavirág főzetet gőzöltessük és azt leheljük be.

A Magyar Nép április 10.-én megjelent 15.-ik számában a kökényről irt tájékoztató-somban időközben változás állott be, amelyben az ott jelzett 50 lejes kilogrammonkénti árat a tavaly értük el; az idén, a most beérkezett árjegyzék szerint csak 26 lejt fizetnek a gyűjtőknek. Az lehet, sőt bizonyos, hogy az idén is magasabb áron fogják megvenni, de a mai árról kötelességemnek tartottam olvasóinkat idejében értesíteni.

Külföldi gyógynövénykereskedők felhívták figyelmemet, hogy a kökény virágot célszerűbb a földre terített lepedőkre rázni, illetve vékony bottal leverni a virágot és azt az alá terített lepedőkbe felfogni és azután kell kiválasztani a leveleket és az ágdarabokat a virág közül. Ezzel az eljárással minden esetre sokkal kevesebbe kerül a gyűjtés.

Bodor Kálmán.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

A budapesti nemzetközi vásár hírei.

Gazdag lesz a ruházati kiállítás!

Budapestről jelentik: Április 20-ától kezdve már érvénybe lépnek az április 30-án kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár utazási kedvezményei. Amíg a világ minden táján izgatottan várják az ide készülők az utazás idejét, a Városligetben serényesen épül a vásárváros. A vásár rendezősege jól tudja, hogy a szabóiparosok és a hölgyközönség elsősorban azért jön Budapestre, hogy itt a legújabb divat titkaiba nyerhessen szabad betekintést s hogy ezt a jogos kívánságot teljes mértékben kielégíthesse, már csak a hölgyek iránt való udvariasságból is a vásár homlokterében adotti helyett a szövőiparnak.

Érdekes és figyelemreméltó megállapodást kötött ez idén a vásár vezetősége a szövőipar különböző tényezőivel. A megállapodás szerint ezen és a következő évi vásárokon mindig más és más gyárak, műhelyek, cégek és szalonok vonulnak fel, de mindig olyan csoportosításban, hogy a közönség részint a csarnokokban kiállításra kerülő anyagokból, részint a forgószínpados óriási színházépület káprázatos divatrevüin — mindig maradék nélkül ismerhesse

meg a legújabb divatot. Soha még olyan ragyogó keretet nem kapott a textilipar, mint az idén s egészen bizonyos, hogy a látogatók egyik ámulatból a másikba fognak esni a rengeteg divatcsoda láttán.

A hölgyeket várják elsősorban a vásár kozmetikai, ipar és népművészeti, lakberendezési, háztartási, butor és élelmiszer csoportjai is. Mind óriási felkészültséggel vonul ki a vásárra, mindnek van egy sereg olyan szenzációs ujdonsága, amelynek megtekintése nemcsak vonzó látványosság, de megismerése minden hölgynek egyéni érdeke is.

Az utazási és egyéb kedvezményeket biztosító vásárigazolványokat minden utazási- és menetjegyiroda és a vásár összes tb. képvisellete árusítja már. Bárki szerezhethet magának ilyen vásárigazolványt, amely a lehető legrészletesebben sorolja fel az összes kedvezményeket és pontos tájékoztatást nyújt minden tudnivalóról.

Csipkekiállítás a budapesti Nemzetközi Vásáron. A Budapesti Nemzetközi Vásáron külön pavillonban fogják bemutatni a világhírű halasi csipke legszebb példányait. Tudvalevőleg ha-

lasi csipkéből készült annak idején Mussolini Edda menyasszonyi fátyla, valamint az a remek terítő, amelyet Julianna holland trónörökösnőnek küldött nászajándékba a magyar nemzet. Hogy a közönség a halasi csipke készítésének módját megismerje, a vásár *Halasi Csipkeház*-ában több csipkekészítő fogja a helyszínen varrni az ősi magyar motívumok alapján tervezett gyönyörű halasi csipkéket.

Idegenforgalmi szolgálat a Budapesti Vásáron. Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal vásári kirendeltsége idegenforgalmi propagandát fejt ki a vásáron, míg Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának expozitúrája elszállásolási kérdésekben is a közönség rendelkezésére áll.

Aranytáliból evett és aranyphárból ivott Egyiptomban egy magyar operaénekes. Erdy Pál, a kiváló operaénekes külföldi sikereiről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a *Délibáb* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Ma sikert akart elérni,
hirdessen a

„MAGYAR NÉP”-ben!

Megjelent a GAZDATUDOMÁNY második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című könyve előfizetőink számára 65 lei és 15 lei portó, összesen 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalja magában a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekezzék tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

Ingyenes, kaptárkészítéssel kapcsolatos méhészeti tanfolyam.

A Transylvániai Méhész Egyesület, mint minden évben, az idén is rendez ingyenes méhészeti tanfolyamokat. Az idei méhészeti tanfolyamok közül, ez idő szerint kettőnek van megállapítva az ideje és pedig, az első május 20-tól 29-ig, a második szept. hó 16-tól 25-ig fog megtartatni. A tanfolyamon a kaptárkészítést is megtanulhatják a hallgatók és mindenki készíthet egy kaptárt saját részére, a saját faanyagából. A tanfolyam díjtalan, csupán a beírásért fizetnek — a méhészeti tanfolyamra jelentkezők 100 lej és a kaptárkészítő tanfolyamra jelentkezők külön 100 lej. A bejelentések az E. M. E. titkári hivatalához Cluj, Str. Andrei Muresan 10. sz. címre küldendők a részvételi díjjal együtt, legkésőbb nyolc nappal a tanfolyam megnyitása előtt.

Gazdasági tanulmányi kirándulás kisgazdák részére. A Transylvániai Gazdasági Egylet tervbevette, hogy megfelelő számú jelentkező esetén, ez év tavaszán a kisgazdák, valamint az egyesület által rendezett téli gazdasági tanfolyami hallgatók részére tanulmányi kirándulást rendez országgrészünk fejlettebb mezőgazdasági kultúrával rendelkező vidékeire. A kirándulást kb. június hó első felében fogja megrendezni az egyesület. Amint a kirándulás részletes tervezetét véglegesen megállapítja, az egyesület mindjárt közölni fogja az érdekeltekkel. Jelentkezéseket elfogad az E. G. E. (Cluj, Str. Andrei Muresan 10.) központi irodája.

A baromfi és apró háziállat-tenyésztés felkarolása. A baromfi és apró háziállat, nyul-

méh, selyemhernyó, galamb stb. tenyésztésével tulnyomó részben a kisgazdaközönség foglalkozik. De sokan foglalkoznak olyanok is, akiknek nem a mezőgazdálkodás a főfoglalkozásuk. Az E. G. E. Elnöksége, a turdai gazdakör kezdeményezésére elhatározta, hogy a jövőben kiterjeszti működését e térre is és hathatósan felkarolja a baromfi és apró háziállat tenyésztők érdekeit. E téren már meg is tette az első lépést, elhatározván, hogy az egyesület hivatalos lapjában, a Gazdában, egy rovatot nyit a baromfi és apró háziállat-tenyésztés időszerű és szakkérdéseinek a nyilvánosság előtt való megvitatása céljából. Ezenkívül külön szakosztályt állít fel, amelynek tagjai lehetnek mindazok az E. G. E. tagok, akik az évi 60 lej befizetésére, nyilatkozat aláírásával kötelezik magukat. Az egyesület hivatalos lapját, a Gazdát, az egyesület tagjai tagsági illetmény fejében kapják, külön előfizetési díj nélkül. Tagsági nyilatkozatot készséggel küld a Gazdasági Egyesület (Cluj, Str. Andrei Muresan 10.)

Szabó garage R. T.

Cluj, Cal. Regele Carol II. 51.

Speciális motor és traktor javító-műhelyei:

Henger és főtengely köszörülés. Dugattyúk, csapágyak-szelepek stb.

Vas- és fémöntőde:

Gépöntvények minden szilárdságra. — Speciális öntvények malmok részére. — Magas szilárdságú bronzok.

Kérjen szükséglete előtt okvetlen árajánlatot.

Nem adnak ki újabb engedélyeket a buza külföldi szállítására.

Tekintettel arra, hogy a külföldi piacokon a buzakészletek nagyon megapadtak és ennek hatása alatt általános drágulás következett be, a kormány elhatározta, hogy addig újabb buzakiviteli engedélyeket nem ad ki, amíg nem készül pontos kimutatás arról, hogy Romániában mekkora buza-készlet van. Az intézkedés részint azt a célt szolgálja, hogy a belföldi szükséglet kielégítésére maradjon az ország területén elegendő mennyiségű buza, másfelől pedig biztosítani akarja a gazdák számára a drágább árat. Sajnos, éppen ellenkezője következett be. A buza kivitelt korlátozó intézkedések ugyanis a gazdákra nézve káros hatása mutatkozik. A buza megolesult, mert a kereskedők beszüntették a vásárlásokat. Reméljük, hogy ez a jelenség csak átmeneti jellegű és a buza ára rövidesen visszaszáll előző színvonalára.

Terményárak Mercurea-Ciuc-on.

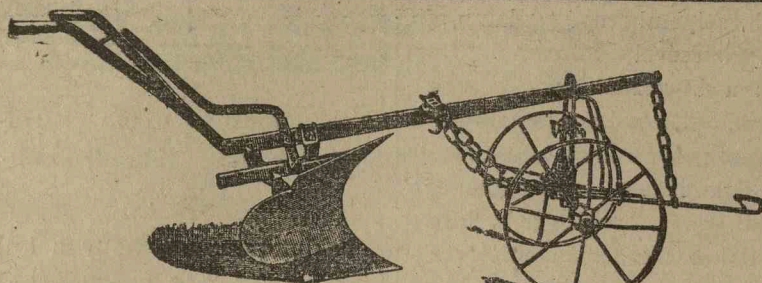
Buza 85, rozs 65, árpa 52, zab 40—45, lucerna 50 lej 20 literes vékánként.

Terményárak a Banat-ban.

Buza 510—515, kukorica 285, zab 300, búkköny 280, tökmag 780—800, paszuly 450 lej mázsánként.

Piaci árak Satu-Mare-n.

Buza 510—510, rozs 400, zab 290—300, kukorica 280—290 lej mázsánként.

RUDOLF BÄCHER

Bächer és resitai váltóke.

GAZDÁK

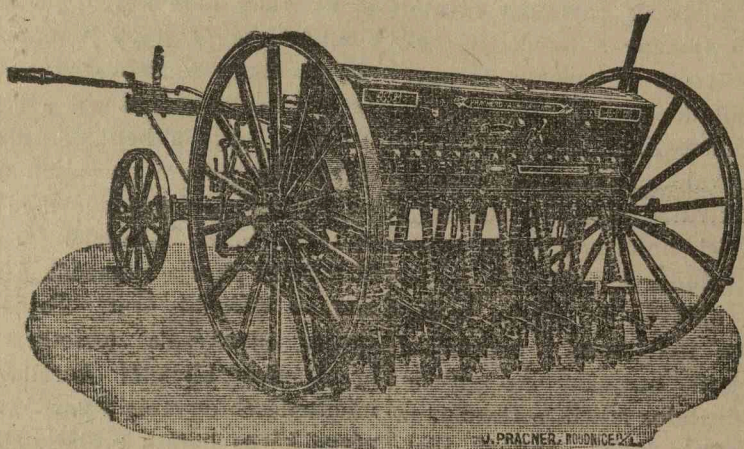
Az öntudatos gazda jelszava jó gép, jó termés, jó szerencse.

Raktárról szállítunk bármely gazdasági gépet, eszközt vagy felszerelést.

Levelezőlapkérésre díjtalan részletes árajánlattal és prospektusokkal szolgálunk.

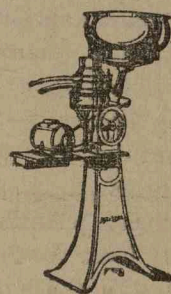
A mi jelszavunk:

Eke, traktor, borona...
Gépben csak Agroferra.

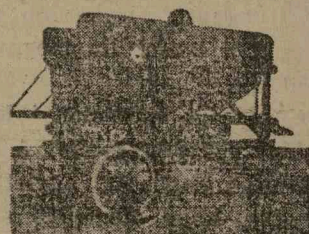

Praener búzavetőgép.

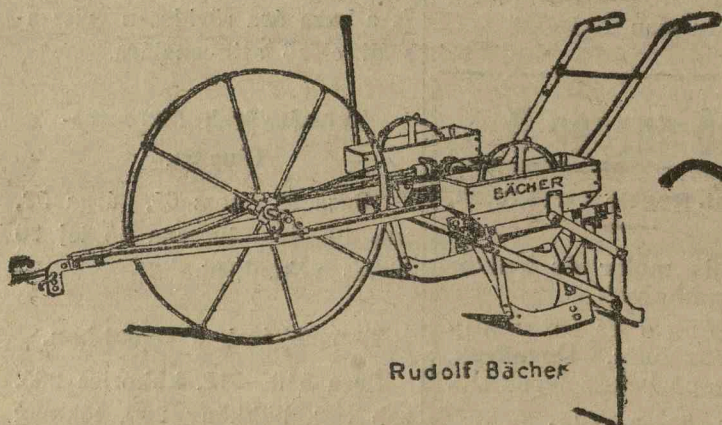
Használt eséplőgépek, Fordson-traktorok és használt teher- és személy-autók nagy választékban. Csepplőgépet és autókat reafizetés mellett újakra cserélünk be. Műtrágya vezérképviselet és állandó raktár.

Tejszeparátor.

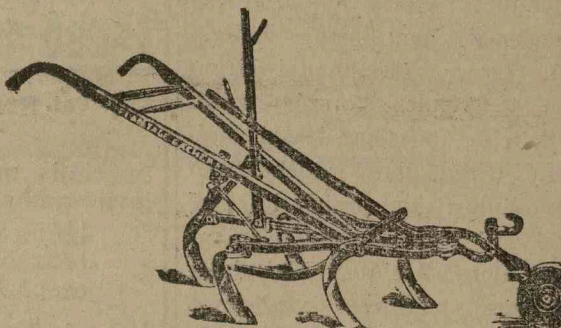

Herofejtő.

Rudolf Bächer

Bächer kukoricavetőgép.

RUDOLF BÄCHER

Lókapa (plantage).

AGROFERRA S. A. TÂRGU-MUREȘ

Strada
Călărășilor 7.

Fiók: Mediaș, Piața Regele Ferdinand 21.

Művelődés

Dal a kukoricáról.

Nem ritkaség, kerti virág,
csak takarmány, pór vetemény.
Ha szóra se méltatja más, —
ime, — tollamra veszem én.

Tavasszal, ha rög alá is
kerül csörgő, arany magja, —
kemény csirája napratör,
elnyomni magát nem hagyja.

Első, halványzöld levele:
szomjas gyermekszáj tölcésére,
Kis trombita, melyen a föld
esőért szól fel az égre.

Aratásig peng a kapa:
szegény népek hajladoznak
sorai közt és tövére
verejtéket harmatoznak.

Nem verejték, — langyos eső
inkább az ő anyateje.
Ha megkapja, ölnyre nő,
bokrétát hoz a teteje.

Gyönyörködve nézegeti
a gazda, mint kamasz fiát:
— Jégeső sem árt már neki,
kibírja a kánikulát!...

Támogatják töve körül
a ruganyos légyökökerek;
szélvihar, ha leteperi,
tápáskodik, mint a gyerek.

Haragoszöld levelei
védő, kétélű pallosok.
Előbujtak már a bábok:
szőke, barna, bronz hajasok.

Gyönyörködve nézem én is,
fénylő selymét, hogy kandikál
fel a porzó bokrétára:
— Itt az idő, lakzit csinál...

Bokra legény, — selyme leány:
elérte a szerelmi kort:
párás szellő mámorosan
hinti hajára a himport.

S mint jó anya kisgyermekét
pólyáztatja és cipeli:
tudatlanul, mégis bölcsen,
a növény is ezt műveli.

Tejes, csecsemő csöveit
rejtli durva, vásznas csuha, —
tucat selyeming alatta,
királyfié tán, oly puha — !...

Érik, pirul az arany mag,
s mire lehull az első dér,
sorai közt szegény népek
munkás raja nótára kél.

Csuha, bokréta, selyemhaj,
levél, kóró: — mind halott már;
de magvában élet szunnyad,
s új vetésre, tavaszra vár...

Erdélyi Ferenc.

Meddig borju a borju?

Régi eset. Akkor még a vármegye szabta meg: hány krajezár legyen egy font marhahus ára, hány latot szabad csontból, májból, tüdőből nyomtatéknak adni.

Báró Fiáth Ferencz volt a főispán, ő elnökölt. Elmondta pár szóval, hogy a limitáció jön napirendre. Felhívta a második alispánt: terjessze elő a kérdést.

Mi volt a limitáció?

Az volt, hogy disznóhust, birkahust, borjúhust, vadat, halat, baromfit szabad árban adhatott mindenki, ahogy vették, de a marhahus árát a nemes vármegye szabta meg. Hogy pedig a marhának melyik husa mennyit érjen azzal a nemes vármegye nem törődött. Szegye, felsárja, rostélyosa, bordaköze, vesés fele, nyelve, fartöve, veséje: mindegy volt. Csontot, paczalt, májat nem vett husszámba a nemes vármegye. Velőt se. Ezekből csak nyomtaték lehetett. De azt azután keményen megsabta, hogy a nyomtatéknak három-négy laton tulterjedni nem lehet.

Az alispán, Késmárky József, nem volt böbeszedü ember. De azért röviden mégis megjegyezte, hogy a közegészségügynek és a magyar embernek javára válik, ha minél több húst eszünk. Ettől nő a gyerek és a virtus. Ha pedig a hus drága, akkor elég hushoz nem

juthat, akinek pénze nincs. Minthogy pedig a szarvasmarha ára leszállt: ennél fogva a nemes vármegye böles megfontolása elé terjeszti javaslatát, amely szerint egy font husnak az árát husz krajczárban kell meghatározni. Egyébiránt fölkéri a vármegye tiszti főügyészét: terjessze elő hivatalos véleményét.

Kenéssey Károly volt a tiszti főügyész. Becsületes és nagyon szigorú ember. Szerette a nagy szakállt és az ékesszólást. Nagy szakállát végig simította s aztán ékes szóval előadta, hogy minő nagy volt őseinknek bölcsesége, mikor a hus árának megszabását a nemes vármegyékre bízták s ekként a marhahus élvezését a mészárosok hasznosságának és nyereszkeskedési vágyának, e minden közjólétet fenyegető ártalmas szenvedélyeknek veszedelmes karmaiból kiszabadították. És így tovább. Nagyon szép beszéd volt. Vagy tizenöt piros-pozsgás mészárosmester hallgatta a karok és rendek háta mögött. Valamennyi szeretne volna egy kissé megmarkolni a tiszti főügyész szép szürkülő, hosszú szakállát. A tiszti főügyész egyébként átadta a szót a főszámvevőnek.

A főszámvevő bódéi Bóday József hatalmas termet, piros arcú, igazi ősi mészárosmesterhez s legalább is atyamesterhez hasonló derék alak. Ettől már jót vártak a mészárosok. Nem is csalódtak.

Elmondta ő okos írásokból a próbavágás eredményét; negyvenhét forint volt a próbatehén, — feje, szarva, bőre, patája nyomott egy mázsát, — bele, gyomra, tüdeje, szive, mája, paczalja nyomott szintén egy mázsát, maradt tehát husra, csontra kétszáznegyvenhét font, ha tehát egy fontra 19⁷⁴/₁₀₀ krajczárt számítunk: megvan a tehén ára, elég a mészárosnak az esedékhaszon minden font után ²⁶/₁₀₀-rész krajczár. Egyébként a nemes vármegye bölesességére bizza az elhatározást.

Most már megindult a vita s folyt szent hévvel és nemes hazafiúi lelkesedéssel órákon át.

Egyszer csak szóhoz jut Gombás Lőrincz szentgáli birtokos nemes atyánkfia s ellenségharagú harsány hangon el kezd beszélni:

— Mivelhogy a mészárosoknak a borjuhus árát szabad árban lehetséges árulni, ennél fogva nálunk minden hus borjuhus gyanánt mérnek ki, pedig olyan öreg mái az a marha, mint a bábaasszony. Hiába határozza el tehát a nemes vármegye, hogy mi legyen a husnak ára, tessék egyuttal azt is elhatározni, meddig borju a borju?

A vármegyeház falai két üles vastagok, ágyu ellen várfalnak készültek. Ez volt a szerenese, mert különben nyomban összeomlottak volna arra a harsogó nevetésre, ami a Gombás Lőrincz szavaira kitört. Elvégre esilapult ugyan a kacagás, de akkor meg egyhangú lett a felkiáltás: Halljuk a tiszti főügyészt!

A tiszti főügyész megőrizte hivatalos komolyságát. Elmondta, hogy ő a felvetett kérdést érdemes kérdésnek tartja s annak böles megoldását a hazai közérdek szempontjából szükségesnek látja, de erre nézve szakértői vélemény beszerzését javasolja s ilyennek adására a megyei főfizikust és járási orvosokat, úgy a veszprémi és pápai patikáriusokat kéri utasíttatni.

Hosszu és eleven vita után a tiszti főügyész véleménye fogadtatott el.

Nosza lön erre nagy keveredés a szakértők közt. Mert hát csakugyan ki tudná megmondani azt teljes biztossággal, hogy meddig borju a borju?

Tegyük fel, hogy addig borju, amig szopik. Igen, de hát meddig szopik, ha ő rá magára bizzák? Olyan öreg ember nem volt a vármegyében, aki látott volna olyan borjut, amelyik önkényt mondott le a szopásról. A borjut erőszakkal szokták elválasztani. Vagy borjukötélre kötik, hogy anyjához ne férhesen; — vagy pedig vasgerebent kötnek az orrára, hogy anyja ne engedje magához közel se férni.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteleesség biztosítását ide átadni

A szarvasmarha természetének törvénye szabhatja csak meg: meddig borju a borju. Amde az emberi akarat és erőszak, mely a borjut anyja emlőitől elválasztja, a szarvasmarha természetét nem helyettesítheti. S azután más természete van a szép fehér magyar marhának, s más a tarkaszőrű nyugati marhának. S azután tovább kell szopni a borjunak, ha abból magmarhát akarnak nevelni, mintha azt eladjuk a mészárosnak. S száz szónak is egy a vége, a borju még sokáig borju marad, amikor már nem szopik is.

A szakértők egyelőre azt javasolták, kérdezzük meg a magas kormányt.

Fölirtunk a belügyek miniszteréhez. A miniszter azt felelte, hogy a kérdést a marhafajok, éghajlat, táplálkozás minősége és helyi szokás figyelembe vételével oldja meg a nemes vármegye maga.

Megint a szakértők nyakába kerítettük a dolgot. Szegény szakértők, mind elpusztultak azóta, mindmaiglan be nem adták véleményüket. S azért ma se tudjuk még hitelesen: meddig borju a borju? *Eötvös Károly.*

Apróságok • Adomák

A tí csodálatos utja.

Egyik budapesti klinikán végezték a következő műtétet. Egy asszony testébe ezelőtt öt évvel automobil szerencsétlenség alkalmával tí furódott. A tí az asszony szívéig vándorolt és most, öt év után óriási fájdalmakat okozott. Az asszonyt a klinikára szállították és a tí sikeres műtéttel eltávolították szívéből.

Mikor még a királynék főztek.

Lothár, német császár előtt 1131-ben nagyobb dán küldöttség tisztegett. A császár az ünnepélyes fogadtatás és a hivatalos ügyek intézése után beakarta mutatni feleségének a küldöttség tagjait. El is küldött a császárnéért, hogy jelenjen meg a fogadóteremben. Az ünnepélyes bemutatás azonban nem történhetett meg, mert a császárné visszaizente, hogy nem hagyhatja el a konyhát, mivel éppen férjének, a császárnak rántottát készít.

Kutyák katonai szolgálatban.

A svájci hadseregben kutya-zászlóalj is teljesít szolgálatot. A betanított kutyákat hirszerzésre, levélhordásra, ember vé-

delemre és embermentésre használják fel. A kutyákat minden nap gondos oktatásban részesítik. Tanításukat megnehezíti, hogy csak egy embernek szabad engedelmessé válni. Ez aztán sok zavart okoz, mert a kutyák az előtük személy szerint ismeretlen svájci katonát is ellenségnek tartják. A másik baj, hogy a kutya zászlóalj kutyái maguk között is gyakran rendeznek marakodásokat. Nagyon nehéz a kutya zászlóaljat féken tartani, mert tagjai erős farkas és szentbernáthegyi kutyák.

Pénzszekrény a gázvédelem jegyében.

Egy francia feltaláló különös pénzszekrényt készített. A pénzszekrény abban a pillanatban, amint avatatlan kéz hozzányul, mérges gázokat áraszt ki magából. A gázok feltétlenül megölik a betörőket.

Nép, amely nem tud beszélni.

Dél-Amerika legvadabb vidékein, az Amazon folyó mocsarai között indián törzset fedeztek fel, amelynél a beszéd ismeretlen. Ezek az indiánok érzéseiket és gondolataikat állati hangokkal fejezik ki és egyidejűleg kézzel-lábbal hadonászva igyekeznek megértetni

magukat. Nagyon kezdetleges viszonyok között élnek, házaik nincsenek, az időjárás viszonyosságai ellen nagy levelekből készítenek maguknak védő fedelet.

Hány szót mondunk ki naponta?

Egy felnőtt ember naponta átlagosan huszezer szót mond. Különböző foglalkozások szerint ez a szám felére vagy pedig kétszeresére emelkedhetik.

Kövér mészárosnál.

Egy nagyon sovány asszony bemegy a kövér mészárhoz és hust kér:

— Kérek két személyre sertés-karajt.

— Milyen két személy számára? — kérdi a mészáros. — Olyan személyre, mint nagysád vagy olyanra, mint én?

IPAROSOK FIGYELMÉBE!

AZ IPAROS

az új területek kis- és közép-iparosainak országos helitätja.

Megjelenik minden pénteken 10 nagy oldalon. - Előfizetési ára negyedévi 75 lei. Kérjen mutatószámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brailanu 18.
Iparos-Ottthon.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. — Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. — Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdeklűek, a választ lapunkban adjuk meg.

R. Z. A fenyőket csak május felé ültesse át, amikor hajtani kezdenek. Az újonnan ültetett fenyő nagyon kényes. Nemesak a szárazság, de aránylag kisebb fagyok is ártalmára vannak. Így azt tanácsoljuk, hogy várjon az átültetéssel addig, amíg az időjárás véglegesen kitavasodik. Ültetés után a fenyők bő öntözését ne feledje el!

Sz. A. A gyümölcsfák nagyon meghálálják a trágyát. Ebben a tekintetben a trágyalé sem kivétel. Az eljárás a következő: A három-négy rész vízzel felhígított trágyalevet fiatal fánál a törzs körül a tányérba öntözzük, mint a reades öntözővizet. Idősebb fák tápláló gyökerei mélyebben vannak s ezért különleges eljárást alkalmazunk, hogy a trágyalé a táplálékot szállító hajszálgyökerekhez jusson. Leghelyesebben akkor jár el, hogyha a fa koronájának a esepetője irányában több mély lyukat fur a földbe kis kutfuróval, vagy más ernő a eéla alkalmas eszközzel. A lyukaknak befele a fa törzse felé kell irányulniok, hogy a lé a gyökerek közé behatoljon. A felhígított trágyalevet ezekben az öntöző gödrökbe kell betölteni és miután beszivárgott a talajba, a gödröket betöltjük. Jól el lehet végezni a trágyaléval való öntözést árkok segítségével is. Ez esetben célszerű, ha a kiásott ár-

koeskákba jó érett portrágyát teszünk, azután öntjük az árkokba a hígított trágyalevet. Miután a trágyalé a földbe szivárgott, az árkokat földdel betöltjük.

L. I. A most ültetett kajszin barackfákat feltétlenül meg kell metszeni. A régi felfogás téves, hogy a kajszinbarackfához nem szabad metsző ollóval nyulni, mert mézgefolyást kap. A metszés nélkül maradt barackfák nem tudnak fejlődni. Az összes ágakból kétharmad részt le kell vágni, úgy, hogy egy harmadrészü maradjon meg. Vigyázzon arra, hogy a visszavágás helye alatt közvetlenül ép rügy, vagy egészséges hajtás legyen. A kajszinbarackfának kehely alakú koronát szokás nevelni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltainak köszönet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

N. M. Simandul de sus. B. I. Sepreus. N. K. Cerméiu. J. Gy. Socodor. Cs. K. Varsand. R. F. Satu-Mare.

ELŐFIZETŐINKHEZ! *Azon előfizetőink részére, akik nagyobb hátralékban vannak, a további lapküldést megszüntettük. Ha azonban a hátralékot kiegyenlítik, vagy pedig egy nagyobb összeget fizetnek arra, értesítésük és a pénz beküldése után ismét megindítjuk címükre lapunkat. Azon hátralékosokat pedig, akiknek a lapküldést még nem szüntettük meg, ismételtlen figyelmestetjük, hogy gondoskodjanak a hátralék beküldéséről, mert hosszabb időre szóló hitelt vagy haladéki nem adhatunk. A postautóvályon felszólított hátralékosokat kérjük, hogy az utóvály felhasználásával küldjék be nemesak az elmúlt időről a hátralékot, hanem a j. évi előfizetési díjat is.*

Sz. L. Domanesti. A levelet elküldöttük Turda-ra a megadott címre. Más címet mi nem tudunk. Bizonyára megkapja, habár néhány nappal elseje után küldhettük el.

Özv. F. A-né Chiurus. Szíveskedjék orvosi tanácsadói díjban 30 lejt beküldeni s akkor a választ megadjuk.

J. L. Versében a második szakasz szépen hangzik, a többiek nagyon döcögősek.

Sz. M. A vico versbe foglalását nem tartjuk sikerültnek. A jámbor fiúról szóló versben vannak sikerült részletek, de annak a közlésére nem tudunk vállalkozni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: V. S. Vorniceni 150, T. J. Copänd 150, R. P. Santamaria 150, F. J. Gheorgheni 155, M. A. Suseni 155, D. J. Belin 150, Ifj. V. Gy. Sántän 155, Cs. A. Dornesti 143, B. A. Zetea 100, Sz. L. Silindia 150, M. Zs. Orosfaia 150, Cs. M. Tg.-Mures 150, Özv. A. J.-né Mujna 150, B. K. Zlatna 150, F. B. Satu-Mare 417, B. F. Gheorgheni 145, Kért könyv elküldve. B. K. Brasov 150, H. J. Baia-Mare 150, Sz. F. Unirea 150, Özv. V. G.-né Oena-Dejului 150, D. M. és B. M. Crizbav 300, Sz. I. és V. D. Diträu 100, Özv. F. Zs.-né Cărei 120, A. B. Ormenis 150, Cs. G. Ciuc-Sâncraiu 155, Gy. J.-né Boarta 150 Lei.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 50 lejt. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lejt. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Eladó cséplőgép. Máv-gyártmány. 8-as acélkerekes, golyócsapágyas, 930-as kiadású, négy évet cséplelt, teljesen jó állapotban, új fondítható dobkosárral, az összes felszerelés kifogástalan jó állapotban, új mérleg, új ponyva, stb. A hozzávaló hajtóerő 17–28 Hp., „Case” új típusú 2 éves kifogástalan állapotban lévő traktor. Az adás-vétel legkésőbb folyó év május 1-ig lebonyolítható. Érdeklődni lehet személyesen vagy levélben. Salonta, Strada Regele Ferdinand 32. Jud. Bihor.

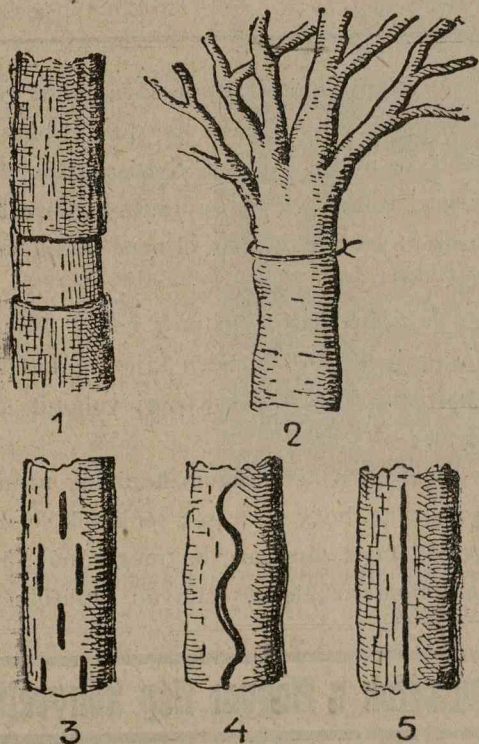

A román népművészet ismertetése végett Amerika városaiban román hölgyek sorozatos kiállításokat rendeznek. Képünk a kiállítás egyik részletét ábrázolja.

Tanuld meg!

Hogyan segítjük elő a gyümölcsfák termőre fordulását?

A gyümölcsfák termőképességének siettetésére és a terméshozam fokozására többféle eljárást alkalmaznak. Képeinken bemutatjuk a leg-

gyakrabban alkalmazott eljárási módokat, úgy-
mint a gyűrűzést, a szorító gyűrűt és az érvágás
különleges formáját. A gyűrűzésnél melyet első
képünkön mutatunk be, a vékonyabb ágak kérjét
körülhántják. Célravezető, de sokszor a fa kárára
szolgáló eljárás. Ennek következtében egész ágak
elhalhatnak. Ugyanolyan eredményes és nem
káros a sodronnyal vagy lemezzel való gyűrűzés.
Ezt második képünkön látjuk. A gyűrűzés törté-
netik kis sodronnydarabbal, vagy bádoglemez
gyűrűvel. 3, 4 és 5 számú képeinken a termést
előmozdító érvágásokat mutatjuk be. A harmadik
képen látható a helyesen alkalmazott érvágás, a
negyedik és ötödik képen bemutatjuk a rosszul
végzett érvágást. Ez a két utóbbi mód helytelen
és könnyen az ág, vagy a fa pusztulását okoz-
hatja. Az említett módokon kívül a fa termőre
fordulását sietteti, ha a gyökereket több helyen
elbágjuk.

Etessünk sok mézet gyermekeinkkel!

A méz egészséges voltáról sokszor irtunk.
Többféle betegség ellen használják sikerrel.
Megbecsülhetetlen szogálatot tesz torokbajok
és nyálkahártya-gyulladások esetében. A
külföldi gyermek-kórházakban végzett kísér-
letek szerint a méz gyermeknek a legelőkele-
tebb táplálék. Vegyi összetételénél fogva
könnyen felszívódik a gyermek szervezetébe
és elősegíti szellemi fejlődését. A mézzel
táplálkozó gyermekek betegségekkel szemben
ellenállókká válnak és szemmel láthatólag
szebben fejlődnek, mint az olyan gyermekek,
akik nem esznek mézet.

Kútgaszra szállott a sas.

Engem komám ne csalogass.

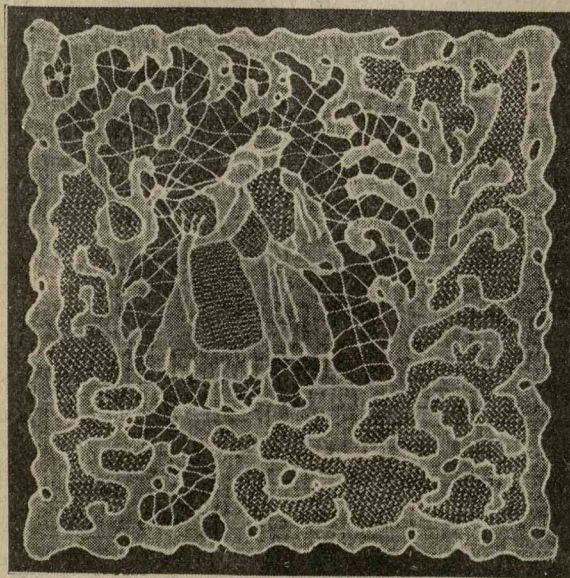
Ha pediglen ehhez értesz:

Csalogass a „Magyar Nép“-hez.

A dohányzás hatása a májra.

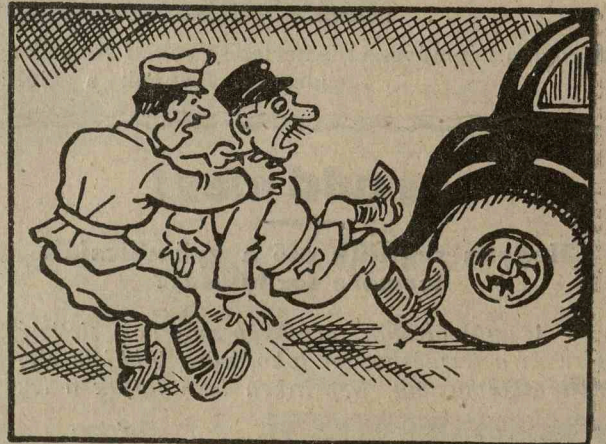
A dohányzás az emberiség egyik legkárosabb szenvedélye. Mértékletesen folytatva is ártalmas a szervezetre. A legújabb megállapítások szerint a dohány nikotinméreg tartalmának nagy hatása van a máj működésére. Dohányzás alkalmával a májból cukor ömlik a vérbe és ez eltünteti az éhség érzetét. Ez az élettani folyamat a szervezet életműködésének összhangját megzavarja és megrövidíti az életet. A rákos betegek nagy része a dohányosokból kerül ki.

A magyar díszítés alapformái.

A budapesti nemzetközi vásár hírei között megemlékeztünk a híres halasi csipkékről. Képünkön halasi, alakos csipkét mutatunk be. A nemes halasi csipkét háziiparszerűleg készítik Kiskunhalas városában.

Maradjon titokban.

A kapitány, akitől szigorúsága miatt rettegnek a katonák, késő éjszaka italos fővel bandukol keresztül az utcán. Mögötte tisztiszolgája. Teljes sebességgel rohan feljűk egy autó és ha a tisztiszolga az utolsó pillanatban el nem rántja gazdáját, vége lett volna életének.

— Hogyan köszönjem meg neked fiam? — mondja az ijedségtől hirtelen kijózanodott kapitány tisztiszolgájának. — Kivánj valamit és én teljesítem.

— Csak az a kívánságom kapitány úram — felelte a solga, hogy ne tessék senkinek se szólni az esetről, mert társaim, ha megtudnák, hogy megmentettem az életét, csunyan elpűfölnének.

Olvassátok a Magyar Nép könyvét.

Kiadja a „Magyar Nép“ kiadóbizottsága, Minerva Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. 26728